

Пам'ятки археології Вільнянського району.

Степова частина нашого краю, з давніх давен була заселена людьми. На території нашого краю тисячоліттями стояли в степу кургани – могильні насипи стародавніх людей.

Кургани зберігають в собі сліди життя різних племен від бронзового віку до середньовіччя. За конструкцією і формою могильної ями, за положенням скелета і по речах, залишених небіжчику його родичами, археологи можуть визначити коли і хто тут був похований, які звичаї були у тих людей, який вони носили одяг, якими речами користувались і де ці речі були виготовлені.

Заселення території району почалося в епоху раннього палеоліту. На плато лівого берега річки Вільнянки, яка впадає в Дніпро, розташовано 10 курганных груп: Вільнянська, Надпорожнянська, Вільно-Уланівська, Богатирівська, Вільно-Грушівська, Люцернянська, Криничанська, Софіївська.

В зв'язку з спорудженням Вільнянської зрошувальної системи в 3 групах – Вільнянській, Вільно-Уланівській і Вільно-Грушевській були дослідженні майже всі кургани, які там знаходяться. Роботи проводились експедицією інституту археології АН УРСР у 1969 році. Першими дослідниками Вільнянських курганів були С.М.Ляшко, В.В.Хвойко, Д.Я.Телегін, О.В.Бодянський та багато інших.

Якось оглядаючи розлив берегів поблизу Петро-Свистуново археолог О.В.Бодянський натрапив на цікаві речі. Тут біля підніжжя скелі Орел, внаслідок свіжого розливу з'явилися крем'яні вироби. Білі, патиновані від довгого лежання в землі, вони зустрічались впродовж усього берега протягом кількох десятків метрів. А було їх кілька сотень.

Наявність крем'яних виробів свідчить про те, що виготовлялися вони на місці. Отже, люди мешкали поблизу скелі Орел тривалий час. Кісток тварин було знайдено мало. Вони не збереглися. Мешканці стоянки Орел належали до так званої неандертальської раси. Це були кремезні середнього зросту люди, з добре розвинутою мускулатурою тіла.

Вільно-Грушівська курганна група.

Вільногрушівська група, розташована поблизу села Вільно-Грушівка. Окремі кургани цієї групи підходять впритул до траси Москва-Симферополь в районі села Михайлівки. Група нараховує 14 курганів різної висоти.

Вільно-Уланівська курганна група.

Курганна група розташована південніше села Вільно-Уланівка. Всього в групі зафіксовано п'ять насипів і три плями від розорених курганів. В 1968 році тут розкопано сім курганів, де досліджено 25 поховань.

Перегук століть.

Все розпочалось з того, що зі ставка по руслу річки Вільнянки, недалеко від с. Дерезівки, з якихось причин було спушено воду. Сам по собі факт мало кому цікавий, але приблизно в цей час в Дерезівці у родичів відпочивав аспірант інституту археології Національної Академії Наук України Олег Тубольцев. Його увагу й прикувало до себе дно осушеного ставка, точніше миси, що до цього були сховані під водою. Набутий до цього досвід дозволив молодому вченому під час попередньої розвідки виявити багаточислове поселення, яке своїм існуванням охоплює проміжок часу від палеоліту до бронзового віку. Поселення як потім стверджував археолог, займає мис правого берега річки Вільнянки навпроти західної околиці села з площею не більше 300 квадратних метрів. До речі, на таких річкових мисах, понад самою водою й любили селитись в давнину наші предки. Твердження про існування давнього поселення було зроблене на основі знайдених, чи просто помічених на поверхні залишків кам'яних жител. В ході проведеної розвідки було зібрано також фрагменти кераміки – залишки глиняного посуду, кістки тварин і знаряддя праці з кременю.

По руслу річки Вільнянки на невеликій ділянці приблизно півтора метра було виявлено сім місцезнаходжень наших давніх пращурів. Цікаво, що четверо з них – явні поселення з фіксованим тогочасним культурним часом. Все це свідчить проте, що хоча більшість курганів району досліджено, але недостатньо.